พาณิชย์ยกระดับมาตรการควบคุมสินค้าที่ใช้สองทาง เตรียมรับมือภูมิรัฐศาสตร์–เทคโนโลยีใหม่ พร้อมอำนวยความสะดวกการค้าควบคู่ลดภาระผู้ประกอบการ

กระทรวงพาณิชย์เดินหน้ายกระดับระบบควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงให้ครอบคลุมและทันต่อความเสี่ยงรูปแบบใหม่พร้อมลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและเพิ่มความคล่องตัวให้ผู้ประกอบการ โดยที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ครั้งที่ 2/2569 มีมติเห็นชอบมาตรการ Catch-All Control (CAC) มาตรการอนุญาตแบบใช้ได้หลายครั้ง (Bulk License) และการเตรียมออกกฎระเบียบใหม่รองรับมาตรการ อนุญาต (Licensing) สำหรับสินค้าที่ใช้ได้สองทางหมวด 7 ระบบนำร่องและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน หมวด 8 ยานพาหนะและอุปกรณ์ทางทะเล และหมวด 9 การบิน อวกาศ และการขับดัน เพื่อเสริมความเชื่อมั่นแก่คู่ค้าและนักลงทุน ควบคู่การรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานการประชุม โดยคณะกรรมการดังกล่าวได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการรวบรวมผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านความมั่นคง การต่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญเชิงเทคนิคในแต่ละสาขา รวม 13 หน่วยงาน เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ และแนวทางในการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายฯ ของไทยให้ที่มีประสิทธิภาพและสอดรับกับสถานการณ์ปัจจุบันอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เปิดเผยว่า การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่ 1/2569 ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศ ในฐานะฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายได้ขับเคลื่อนมติสำคัญสำเร็จไปแล้วตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2569 ได้แก่ การใช้มาตรการอนุญาตสำหรับสินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-Use Items: DUI) ที่เกี่ยวข้องกับนิวเคลียร์ (หมวด 0) ทั้งนี้ สำหรับการประชุมครั้งที่ 2/2569 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบประเด็นสำคัญ ได้แก่ การยกเลิกมาตรการ End-Use End-User Control ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง มาตรการเพื่อประโยชน์ในการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพสูงและมาตรการเกี่ยวกับสินค้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการใช้สุดท้ายหรือผู้ใช้สุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2564 เพื่อลดข้อจำกัดด้านการแจ้งข้อมูลและลดความซ้ำซ้อนกับมาตรการ Licensing ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนอกจากนี้ ที่ประชุมยังเห็นว่าเพื่อให้การควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายฯ สามารถรองรับความเสี่ยงจากสถานการณ์ภูมิ

รัฐศาสตร์และเทคโนโลยีอุบัติใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนและภาระการขออนุญาตเป็นรายครั้ง จึงเห็นชอบให้มี มาตรการ Catch-All Control (CAC)สำหรับสินค้านอกบัญชีรายการสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงแห่งชาติ (National Strategic Items Control List: NCL) ซึ่งหากพบว่ามีความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายฯ ก็จะต้องเข้าสู่กระบวนการขออนุญาตเช่นเดียวกับสินค้า DUI และมาตรการอนุญาตแบบใช้ได้หลายครั้ง (Bulk License) สำหรับผู้ประกอบการที่มีการส่งออกสินค้าในรูปแบบเดิมเป็นประจำ เช่น ประเภทหรือรุ่นของสินค้าและผู้รับสินค้ารายเดิม โดยคาดว่าจะเริ่มใช้ Bulk License ได้ภายในปี 2569 รวมถึงการจัดตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาสินค้าและความเสี่ยงสำหรับหมวด 7 8 และ 9 เพื่อเตรียมรองรับการขยายขอบเขตมาตรการ Licensing ในระยะถัดไป ตามมติคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2569 ด้วย และเน้นย้ำว่า การปรับมาตรการในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากฎระเบียบด้านการค้าให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ขณะเดียวกัน ต้องคำนึงถึงความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจและการส่งออกของภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานโลกได้อย่างต่อเนื่องภายใต้ระบบควบคุมที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อการค้าและการลงทุนในประเทศไทย ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องพร้อมดำเนินการในรายละเอียดร่วมกันเพื่อผลักดันให้การดำเนินการตามมติที่ประชุมในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงต่อไปโดยเร็วกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศ จะดำเนินการตามมติที่ประชุมในส่วนที่เกี่ยวข้อง และจะเผยแพร่กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์กรมการค้าต่างประเทศ www.dft.go.th และhttps://etcwmd.dft.go.th/ โดยผู้ประกอบการและผู้สนใจสามารถติดตามความคืบหน้าได้ และหากมีข้อสงสัยใดสามารถติดต่อกรมการค้าต่างประเทศได้ที่กลุ่มบริหารสินค้าที่ใช้ได้สองทาง กองบริหารสินค้าข้อตกลงและมาตรการการค้า